

Trädlärkor på Valsjöheden

Lennart Sandberg

Valsjöheden är en tallhed till största delen belägen nordväst om vägkorsningen där vägen från Allmänningbo ansluter till vägen Morskogavägen. Näverkärrret. Heden är känd för att hysa trädläarka. Det finns några enstaka observationer av trädläarka från detta område under 1970-80-talet. På senare år har antalet observationer ökat. Anledningen till ökningen är troligen att det tagits upp ett antal stora hyggen på Valsjöheden. Det verkar som om hyggena inte bara varit gynnsamma för trädläarkan utan även nattskärnan har ökat i området.

Valsjöheden har på senare år blivit en nattlig träffpunkt för flera av deltagarna i fågelklubbens dygnsinventering. Det är möjligheten att höra nattskärornas och trädlärkornas sång som lockar fågelskådarna. Klubbens dygnsinventering sker som bekant i månadsskiftet maj-juni.

I år bildade Jerry Andersson och jag ett lag och vi åkte upp till Valsjöheden och kom fram vi midnatt. Snart kunde vi höra den första trädläarkan spela vid ett hygge. Vi bestämde oss för att åka runt i området och se om vi kunde hitta fler lärkor. Till vår glädje kunde vi räkna in sex trädlärkor som sjöng från midnatt till ungefär klockan två.

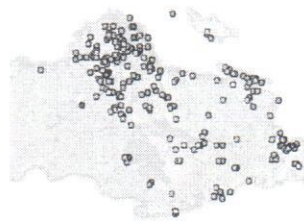
Den 2/6, veckan efter dygnsinventeringen, strålade Jan-Erik Malmstigen och jag samman vid Valsjöheden. Den här gången hade vi lånat upp en parabolmikrofon för att höra bättre samt för att kunna bestämma riktning till fågeln och på så sätt bättre bestämma fågelns position. Även denna gång räknades sex lärkor in. Vi noterade att lärkorna

sjöng från klockan ett till strax efter klockan två. Sången slutade ungefär en kvart innan rödvingetrastarna började sin konsert.

Ett tredje besök gjordes den 13/6 även nu utrustad med parabolmikrofon. Den här natten var ljusare än vid de föregående besöken. Detta påverkade också sången som nu startade ännu senare och pågick under en kortare tid så att den var avslutad vid tvåtiden. Denna gång räknades fem sjungande trädlärkor in på Valsjöhedsområdet samt en vid vägkorsningen där vägen från Morskoga (ej Morskoga krog) ansluter mot vägen mot Näverkärrret.

Sammanfattar man dessa besök så konstaterar jag att den bästa tiden på dygnet att höra trädläarkan denna tid på året verkar vara från dygnets mörkaste del och fram till gryningen. Ser man till lokalen så skall det vara ett stort hygge finns på nästa sida, finns de hyggen inprickade som vi under dessa besök på försommaren hittade sjungande trädlärkor.

Kartan nedan visar rapporterade trädlärkor i Svalan 20 maj-1 juli 2004

Tabell 4.
Antal individer vid de lokaler som har varit med vid Birdwatch 1995-2004

Lokal	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04
Hegeberg	581	751	479	578	474	1033	8651	356	478	965
Sörbysjön	1066	2083	1383	773	587	587	1058	954	870	
Sällingsjön	388	1116	1052	560	1234	1193	1296	1398	1614	2042
Västvallan	1006	1747	730	3003	1874	1288	1163	1209	1316	
Storåbadet	668	1053	629	1198	693	1306	737	279	1442	1431
Österhammarsjön	314	749	581	422	1838	689	1248	803	1335	702
Sjömosjön	226	415	613	1236	1044	512	1171	835	659	525
Orrkilen	232	288	535	403	658	614	528	265	228	496
Näset/St	334	248	217	142	270	344	1065	1390	776	1383
Lindesjön		568	423	992	504	830	1225	1096	1210	969
Albåcksån	615		373	630		1057	894	395		
Blåsåsen			869	1318						
Rynninge				681						
Nederby										
Spånga	681					311	164	302	157	314
Storbron,Frötuna	200									
Stråssa	123									
silgdammar	63									
Oppåsen	238									
S.Norrby	192									
Sörångarna	500									1654
Moon/Näset-	64									
Finnåkersjön										
Gällingen										
Gammelbo-flygfält										

Totalt har 1995-2004 runt 105 800 individer observerats.

